

მითოლოგიური რიცხვი *შვიდი* თურქმენულ კულტურაში

აჰმეთ გოქჩიმენი

ფილოლოგიის დოქტორი,
ათათურქის უნივერსიტეტი, ერზურუმი,
თურქეთის რესპუბლიკა.
+905357327664, ahmetgokcimen@yahoo.com
<https://orcid.org/0009-0004-9591-6472>

აბსტრაქტი

რიცხვები მითოლოგიის სიმბოლური კოდებია. ისინი ატარებენ არქაული რწმენისა და ტრადიციული ცხოვრების საიდუმლოებებს წარსულიდან დღემდე. რიცხვი *შვიდი* გვხვდება ხალხური ლიტერატურის უამრავ ნაწარმოებში. რიცხვი *შვიდი* არის ერთ-ერთი განსაკუთრებული რიცხვი. არსებობს ინფორმაცია *შვიდის* შესახებ მსოფლიოს ყველა საზოგადოებაში, რწმენასა და კულტურაში. ადამიანები იყენებენ რიცხვს *შვიდს* სამყაროს შექმნის, ცის, სამოთხისა და ჯოჯოხეთის და ა.შ. ასახსნელად. *შვიდი* არის საბავშვო რითმების რიცხვი. ბევრი საზოგადოება არ ატარებს მნიშვნელოვან რიტუალებს მათი შვიდჯერ გამეორების გარეშე. რაც შეეხება თურქ ხალხებს, *შვიდი* ძალიან მნიშვნელოვანია თურქმენებისთვის. თურქმენულ მითოლოგიაში *შვიდი* განსაკუთრებულია. ის უფრო მეტად თვალშისაცემია ვიდრე სამი, ხუთი, ცხრა და ორმოცი. *შვიდი* გვხვდება თურქმენების ყველა ტრადიციაში დაბადებიდან სიკვდილამდე. საბავშვო რიტუალებში, ქორწინებასა და სიკვდილში რიცხვი *შვიდი* წარმოდგენილია როგორც ფორმულა. ამ ფორმულით მთავარი სათქმელია ხაზგასმული. ადამიანებს *შვიდჯერ* გამეორებით უკეთ ესმით და იმახსოვრებენ სიტუაციებს, ქცევებს და სახელებს. *შვიდი* გვხვდება როგორც სტილისტური რიცხვი ზღაპრებში, ეპოსებში და ლეგენ-

დებში. თურქმენულ საზოგადოებაში *შვიდის* ფარგლებში იხსნება დადებითი და უარყოფითი სიტუაციები და ქცევები. ეს შვიდეული ატარებს მითოლოგიისა და კულტურული იდენტობის კვალს. ბევრი თურქმენული რიტუალი არ არის სრულყოფილი *შვიდჯერ* შესრულების გარეშე. წინამდებარე სტატიაში პირველად არის მოცემული ზოგადი ინფორმაცია რიცხვი *შვიდის* შესახებ. აქვეა მოცემული *შვიდის* მაგალითები თურქმენულ კულტურაში, ხალხურ ლიტერატურასა და რწმენაში. ამ *შვიდეულში* შედის ოჯახი, შთამომავლობა, ცუდი ქცევის ქალები და სტუმართა გართობის ტრადიციები. საბოლოოდ კი შეფასებულია რიცხვი *შვიდის* მაგალითები, რომელსაც მითოლოგიური ფესვები აქვს თურქმენულ კულტურაში. აღსანიშნავია, რომ განხილული მაგალითები სოციოლოგიურ, რელიგიურ და კულტურულ ხასიათს ატარებენ.

საკვანძო სიტყვები: თურქმენული კულტურა; თურქმენული მითოლოგია; შვიდი; თურქმენული ხალხური რწმენა; თურქმენული ტრადიციები.